

DE NIEUWE TANDHEELKUNDIGE EXAMENS EN DE TANDARTSEN

Nu na de invoering van de wet van 4 Augustus 1947 de opleiding tot de tandheelkundige bevoegdheid op zuiver universitair niveau is geregeld, zijn ook aan de „hoedanigheid” van tandarts rechten verbonden, die de „titel” van tandarts volgens de opleiding van 1913 niet verleent. In de eerste plaats betreft dit, op grond van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen, de toelating tot de promotie; daarnaast de omvang van de bevoegdheid, die krachtens het bepaalde in art. 4 het recht geeft om de tandheelkunde uit te oefenen in haar volle omvang.

Zowel het een als het ander heeft in tandheelkundige kringen aanleiding gegeven tot de vraag of en in hoeverre er voor hen, die in het bezit zijn van de titel van tandarts volgens de wet van 1913, gelegenheid bestaat om deze nieuwe bevoegdheid te verwerven. Men stelt — naar uit daarover gehouden beschouwingen is gebleken — zich voor, dat voor de practica faciliteiten zullen bestaan of gecreëerd worden, die hen in staat stellen om langs een verkorte of vereenvoudigde weg tot het afleggen van de vereiste examens te worden toegelaten. Deze verwachting wordt ontleend aan art. 2 van het betreffende Koninklijk Besluit van 13 September 1947, waarin is bepaald, dat zij bij het afleggen der nieuwe examens vrijstelling genieten van een onderzoek in de vakken, door de Faculteit vast te stellen.

Tot goed begrip dient hierbij te worden opgemerkt, dat deze vrijstelling slechts betrekking heeft en kan hebben op een onderzoek in de vakken, waaraan op grond van de exameneisen, gesteld krachtens de wet van 1913, ook volgens de normen van de nieuwe regeling genoegzaam is voldaan. Het gaat hier uiteraard om de specifiek tandheelkundige kennis. Voor de vakken, die bij het candidaats- en het doctoraal examen thans worden geëxamineerd, doch in de 4-jarige opleiding niet of althans niet zelfstandig als leervak waren opgenomen, kan deze mogelijkheid tot vrijstelling niet gelden. Eensdeels niet, omdat de betreffende kennis in de omvang waarin zij wordt onderwezen en geëxamineerd, geacht wordt een onmisbaar bestanddeel te vormen van het gehele onderwijsplan; bovendien gaat het niet aan ongelijkheid te scheppen ten opzichte van de studenten, die deze examens in hun geheel hebben af te leggen.

Het staat derhalve vast, dat zij, die de nieuwe bevoegdheid ambiëren, ten volle zullen moeten voldoen aan de eisen, die daarvoor gesteld zijn. Dit betekent, dat de gegadigden zich alle niet-tandheelkundige kennis zullen hebben eigen te maken, die in het onderwijsprogramma is vervat.

Wat is hiervan de consequentie? Zoals bij de bovengenoemde algemene

maatregel van bestuur (K.B.) tot wijziging en aanvulling van het Academisch Statuut is vastgesteld, omvat het candidaatsexamen in de tandheelkunde een onderzoek in de volgende vakken:

- a. natuurkunde, anorganische en de organische scheikunde, botanie en zoölogie.
- b. anatomie, physiologie, physiologische chemie, algemene ziektekunde en beginselen der tandheelkunde.

De sub. a. genoemde studievakken leveren tezamen de (schriftelijke) examenstof voor het eerste gedeelte van het candidaatsexamen, terwijl de onder b. opgesomde vakken worden samengevat voor het (mondelinge) onderzoek bij het tweede gedeelte van bedoeld examen.

Het zal zonder meer duidelijk zijn, dat het eerste deel in zijn geheel het onverminderde studieterein moet vormen voor de gegadigden voor de nieuwe bevoegdheid. Wat hun van de vakken van het tweede deel zal worden geschonken, zal door de betreffende docenten (examinatoren) nog moeten worden vastgesteld. Voor de physiologische scheikunde kan echter reeds worden voorspeld, dat hiervoor geen tegemoetkoming kan worden verleend, aangezien onderwijs in dit vak bij de oude opleiding niet was voorzien.

Hierbij komt nog iets anders. Zoals bekend mag worden verondersteld vormen van het universitair onderwijs de practica een essentieel element, een kenmerk dat zijn bestaansgrond ontleent aan het beginsel van zelfwerkzaamheid en verwerven van inzicht in eigen waarneming. Ook de geringste handlichting met deze practica zou het hoger onderwijs karakter van de nieuwe opleiding in gevaar brengen. Dit betekent dat de examencandidaat het bewijs zal moeten overleggen dat hij de betreffende practica heeft gevolgd. Al mag hieromtrent in de aanvullende bepalingen van het Academisch Statuut niets zijn voorgescreven, zodat men zich eventueel zonder deze bewijsstukken aan het examen zou kunnen onderwerpen, dan behoeft het weinig betoog dat een onderzoek in die richting een dusdanige examinandus aanstonds met zijn kennis in moeilijkheden zou brengen, aangezien het examen dan ook over dat deel van het onderwijs zou lopen.

Dit voor wat de studie voor het candidaatsexamen betreft.

Voor het doctoraalexamen, dat op een voorbereiding van drie jaren is gebaseerd, is de onderwijsstof nog niet in volle omvang uitgebakend. Dit is een zaak, die door de betrokken docenten geleidelijk moet worden geregeld naarmate het onderwijsprogramma dit aan de orde stelt. Voor de medische vakken betekent dit tevens klinische demonstraties, waarvoor het equivalent ook al niet kan worden gevonden in een andere studiewijze, welke is aangepast aan de belangen, die de practicus daarnaast heeft te behartigen. Ook hier dus weer de noodzaak om colleges te lopen en eventueel co-assistentenschappen vervullen om zich de onmisbare kennis te verwerven voor het doctoraal I en II, omvattende (volgens de officiële omschrijving): ziektekundige ontleedkunde, gezondheidsleer, pharmacologie, psychopathologie, algemene heelkunde, bijzondere ziektekunde en therapie, voor zover deze vakken voor de tandheelkunde van belang zijn. Als laatste onderdeel van het examenprogramma paraisseert: de theorie van de mondziekten van de conserverende tandheelkunde, van de prothetische tandheelkunde en van de dento-maxillaire orthopaedie.

Het tandarts-examen omvat (het zij volledigheidshalve vermeld) de mond-

heelkunde, conserverende tandheelkunde, prothetische tandheelkunde en dento-maxillaire orthopaëdie, terwijl een verklaring moet worden overgelegd, dat de candidaat voldoende kennis bezit van de neus-, keel- en oorheelkunde, de huid- en geslachtsziekten en de sociale tandheelkunde.

Aangezien van het onderwijs in het kader der zesjarige opleiding pas drie jaren voltooid zijn, is het doctoraal examen in het 5e studiejaar als tweede nieuwe mijlpaal nog in het meer verwijderde verschiet. Op dit ogenblik van concreet belang voor eventuele gegadigden is dus vooreerst alleen de studie voor het candidaats, waarvoor belangstellenden om een voor tandartsen aangepaste regeling hebben verzocht, waarbij zoveel mogelijk met de omstandigheden, waarin zij verkeren, wordt rekening gehouden.

Teneinde de mogelijkheid ener dusdanige voorziening te kunnen onderzoeken, heeft de Onderwijscommissie van de Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde voorlichting ontvangen van de beide Geneeskundige Faculteiten. Daarbij is in de eerste plaats gedacht aan speciale cursussen en practica, te geven door in aanmerking komende docenten op speciale tijdstippen in daarvoor geschikt en geoutilleerd milieu. Universitaire laboratoria, zullen uiteraard het meest in aanmerking komen, waarbij dan nog de medewerking moet worden gezocht van daarvoor berekende docenten.

Naar alle waarschijnlijkheid zal ook nog een beroep moeten worden gedaan op de Regering om althans voor éénmaal de gelegenheid open te stellen tot het volgen van een dusdanige cursus, welke zich, naar verwacht mag worden, over meerdere jaren zal uitstrekken.

Teneinde een en ander niet op de materiële consequenties te doen stranden, zal aan de deelname een financiële bijdrage in de kosten verbonden zijn.

Aangezien de organisatie van deze cursussen ten nauwste samen hangt met de omvang der deelname is het nodig het aantal geïnteresseerden te kennen, waarmede bij de opzet rekening moet worden gehouden. Daarom is het dringend gewenst dat de tweede ondergetekende van hen, die daadwerkelijk belang stellen in het volgen van een opleidingscursus voor het candidaats-examen in de tandheelkunde, vóór 1 September a.s. een opgave ontvangt.

Mocht het aantal gegadigden ertoe aanleiding geven, dan zullen degenen, die van hun voornemen mededeling hebben gedaan, tot een bijeenkomst worden opgeroepen om de mogelijke verwezenlijking van een dusdanige opleiding gezamenlijk te bespreken en de consequenties nader onder het oog te zien.

Pas daarna kan tot de concrete uitwerking van een onderwijsplan worden overgegaan.

Namens de Onderwijscommissie van de Ned.
Maatschappij tot Bevord. der Tandheelkunde,

M. HUT, *Voorzitter.*

P. H. BUISMAN, *Secretaris.*